

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 7 Sayı: 32 Volume: 7 Issue: 32
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

20 .YY ELEŞTİRİ KURAMLARINDA ÇEVİRMEN GÖRÜNÜRLÜĞÜ
TRANSLATOR'S VISIBILITY IN THE CRITICAL THEORY IN THE 20TH CENTURY

Oktay ESER*

Öz

20.yy'da eleştiri kuramların ortaya çıkışında dilbilimsel çalışmalar kadar siyasi ve toplumsal kuramların da rolü büyüktür. Bu kuramlarda asıl amaç, anlamlandırmadır. Bir metnin içindeki veya bir insan davranışının altındaki anlamı keşfetmek çabası, eleştirel bakışı da beraberinde getirmiştir. Dil felsefesinin bu yüzyıldaki gelişimi sayesinde 20.yy, eleştirel yaklaşımların yüzyılı olmuştur. Bu yazı, eleştiri kuramları ışığında çevirmenin görünürlüğüne katkı sağlayan bakış açılarının izlerini takip etmeyi konu edinmiştir. Bu amaçla yapılan incelemeler sonucunda eleştirel kuramların kimilerinin çevirmen görünürlüğüne katkısının doğrudan olduğu kimi kuramların ise doğrudan katkı yapan kuramlara zemin olarak kullanıldığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Eleştiri Kuramları; Yazın Kuramları; Çeviri; Çevirmen; Görünürlük.

Abstract

Linguistics as well as political and social theory play an important part in critical theory in the 20th century. They all focus on meaning and understanding. The attempt to discover the meaning in a text or human behaviour brought critical theory to the fore. With the advancement of linguistic philosophy, the 20th century was turned into a century of critical approaches. This paper deals with the visibility of translators in the light of critical theory, some of which make direct contributions to it while others pave the way for it.

Keywords: Critical Theory; Literary Theory; Translation; Visibility; Translator.

1. Giriş

20.yy'da eleştiri kuramların ortaya çıkışında dilbilimsel çalışmalar kadar siyasi ve toplumsal kuramların da rolü büyüktür. Bu kuramlarda asıl amaç, anlamlandırmadır. Bir metnin içindeki veya bir insan davranışının altındaki anlamı keşfetmek çabası, eleştirel bakışı da beraberinde getirmiştir. Dil felsefesinin bu yüzyıldaki gelişimi sayesinde 20.yy, eleştirel yaklaşımların yüzyılı olmuştur. Bu yazı, eleştiri kuramları ışığında çevirmenin görünürlüğüne katkı sağlayan bakış açılarının izlerini takip etmeyi konu edinmiştir. Bu amaçla yapılan incelemeler sonucunda eleştirel kuramların kimilerinin çevirmen görünürlüğüne katkısının doğrudan olduğu kimi kuramların ise doğrudan katkı yapan kuramlara zemin olarak kullanıldığını ortaya koymuştur. Yüzyılın son çeyreği hariç üretilen yapısalcılık, marksizm, yapısalcılık sonrası ve yapıbozuculuk gibi eleştirel kuramlar ön hazırlık niteliği taşımaktadır. Yazının girişinde bu kuramlara bir giriş yaptıktan sonra kimlik, ideoloji ve güç kavramları üzerindeki duyarlılıkları ile çevirmenin görünürlüğüne belirgin bir biçimde

* Yrd. Doç. Dr., Amasya Üniversitesi, oktay.eser@amasya.edu.tr

vurgulamamıza yol açan tarihsecilik, feminizm, sömürgeleştirme sonrası, ve post-modernizm yaklaşımlarına yer verilecektir.

2. Çevirmen görünürlüğüne ön hazırlık niteliğindeki kuramlar: Yapısalcılık, yapısalcılık sonrası ve yapıbozuculuk

Yapısalcılık, edebiyat metnlerinin incenlemesi ve anlamlandırılması İsviçre’li dilbilimci Ferdinand de Saussure’ün(1857-1913) daha yüzyılın başında yaptığı çalışmalarla başlamıştır. Yapısalcılık kuramı, 1907-1911 yılları arasında “Course in General Linguistics” başlıklı verdiği ders notlarından hareketle oluşmuştur. Saussure, dilin içinde yaşadığımız dünyayı anlayabilmemiz için temel bir yapı oluşturduğunu ve dil olmadan düşüncenin var olamayacağını belirtir. Ona göre farklı diller dünyayı farklı şekillerde yapılandırır. Dil gibi kültür de bir yapıdır (Saussure, 1974:112).

Yapısal metin çözümlemenin kullanılmaya başlanmasıyla birlikte eleştirel bakış yazar, konu ve karakterlerden metnin anlamlı bir işlev kazandığı yapısal ilkelere odaklanmıştır. 1928 yılında Vladimir Propp, 100 Rus halk hikayesini; antropolog Claude Levi-strauss ise kültürel grupların davranışlarını yapısalçı çözümleme ile ele almışlardır (Levi-strauss, 1963:65). Fransız kültür eleştirmeni Roland Barthes, yapılarla metinleri incelemenin metinleri sınırlandırdığına dikkatleri çekmiştir (Barthes, 1993:112). Yine bir başka Fransız Edebiyat eleştirmeni olan Pierre Macherey ise Barthes’ın bu düşüncelerini edebiyata uygular ve edebiyat metnlerinin yapısal özelliklerinin içinde oluştukları kültürel anlamların çoğunu içermediklerini vurgulamıştır (Macherey, 1978:84).

Saussure öncesinde dil bir nesneyi adlandırmak için kullanılan bir sistem olarak görülürken yapısalçı çözümleme benzerliklere odaklanarak bir yapı içinde anlamı oluşturmaya çalışmıştı. Ancak bu yapının dışında kalan alanın göz ardı edildiği düşünceleri yapısalçılık sonrası yaklaşımı hazırlamıştı. Yapısalcılık sonrası yaklaşım, bir metni farklı okumaktır (Belsey, 2006:43). Metnin tek bir doğru okuması olamazdı. Göstergeleri yanlış okumaktan veya görememekten kaynaklanan yanlış okumalar olabiliyordu. Metnin arkasındaki yazara bakmaktansa farklılığa anlam vererek başlar. Yapıları birbirine benzeyen en basit metinlerde bile birini diğerinden ayıran özellikler bulunur. İşte farklılığa verdiği bu özellik ile yapısalçılık sonrası yaklaşım, yapısalçılıktan ayrılır. Yapısalcılık, metinler arasındaki benzerliklere odaklanırken yapısalçılık sonrası benzerlikler değer verir ancak sonra hem metniçi hem de metinlerarası farklılıkları ele alır (Belsey, 2006:47). Post yapısalçı okuma için metinde görüneni olduğu gibi kabul etmemek ve farklılıkları arayıp bulmak için psikoanaliz yöntemini kullanılır.

Jacques Derrida(1930-2004), Saussure’un yapısalçılık çalışmalarından etkilenerek yapıbozuculuk kuramını oluştururken dilin bir dizge içerisinde hareket ettiğini, böylece bir metnin sınırlarını, bütünlüğünü ve kesin anlamlarını ortaya koyabildiğini gösterme amacını taşıyan tüm yaklaşımlara karşıdır (Deutscher, 2005:35). Yapıbozuculuk, kuşkucu bir okuma biçimidir. Dilin belirsizlikler içinde hareket ettiğini bu nedenle de kesin anlamlar üretemeyeceğini öne sürer. Yapıbozucu okuma, metnin içindeki çelişkileri ortaya çıkaran bir okumadır. Metin içindeki çelişkili düşünce ve ifadeleri sergilemek ve metnin sabit görünen yapısını bozarak farklı yorumları olduğunu göstermek amacındadır. Bir metnin anlamı, metin içinde ihmal edilmiş köşeler, alternatif anlamlara işaret eden iç sorunlar gibi çözümlemeler ile ortaya çıkar. Her metinde kaçınılmaz olarak karar verilemezlik (undecidability) içeren yönler bulunur. Yapıbozuculuk için sabit bir anlam yoktur. Yapıbozuculuğun amacı, bir metnin yapısını parçalara ayırmaya yönelik değil, metnin zaten parçalı bir yapısı olduğunu göstermektir.

3. Çevirmen görünürlüğüne doğrudan katkısı olan kuramlar: Tarihsecilik, feminizm, sömürgecilik sonrası, ve post-modernizm.

Tarihsecilik, metinleri yorumlama uygulamasıdır. Anlamlar, içinde buldukları tarihsel bağlamlarda oluşur ve tarih değiştiğinde bu bağlamlar da değişir. Kimlik, toplum, siyaset gibi kavramlar yeni anlamlar kazanırlar (Malpas, 2006:55). Tarihsecilik, değişim süreçlerini inceler. Anlamın tarih içinde nasıl değiştiğini araştırır. Hem yapısalçılık hem de yapısalçılık sonrası eleştirel kuramlarında da yeri olan anlamın doğal olmadığını daha ziyade bir dildeki kural ve yapılarla üretildiğini ve bu yapı ve kuralların ise değişime açık olduğunu tarihselcilik yaklaşımı vurgular. Eleştirmen Paul Hamilton, tarihselciliğin iki odak noktası bulunduğuna dikkat çeker:1-Bir metin öncelikle tarihsel bağlamına yerleştirilir. 2-Sonra eserin içinde yazıldığı dönemin eğilimleri yansıtılır

(Hamilton, 1996:3). Bir metnin anlamı, bağlamının kültürel, siyasi, ekonomik ve toplumsal kurum ve uygulamaları ile ilişkilidir. Farklı dönem ve kültürler için farklı anlamlar oluşur. Geleceğin yeni oluşacak tarihsel bağlamlarında ise anlam değişecek ve yenileri oluşacaktır.

Çevirmen tanımı ve görünürlüğü de farklı tarihsel bağlamlarda yeniden anlam kazanmıştır. 20.yy eleştirel yaklaşımları çevirmenin görünürlüğüne artmasına katkıda bulunmuşlardır.

İnsanın kendi okuma ve anlam süreçleri de belli bir tarihsel bağlam içinde olur. Bu yüzden okumanın gerçekleştiği çağdaş kültürün varsayımlarını ve eğilimlerini de sorgulamak gerekir. Bir metne yaklaşırken metnin anlamının nerede ve ne ölçüde değiştiğini bulmak önem taşır. Metnin üretildiği dönemin bağlamı ve günümüz bağlamı olmak üzere iki katmanlı bakış açısı tarihsel eleştirinin merkezini oluşturur.

1970'lerin sonu ve 1980'lerin başında aedebiyat ve kültür çalışmalarında iki büyük tarihsel yaklaşım bulunmaktadır:

1-Amerikan yeni tarihselciliği

2-İngiliz kültürel materyalizmi

Yeni tarihselcilik, aynı zamanda bir metni içinde bulunduğu toplumsal ve siyasi bağlamdan ayrı tutan yeni eleştiriye tepkidir. Yeni tarihselcilik, metinlerin günlük hayatın bir parçası olduğunu ve kültür içinde kurumlarla ve güç ilişkileriyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğunu belirtmiştir (Malpas, 2006:60). Yeni tarihselciler, Michel Foucault (1924-1984) çalışmalarını kaynak olarak almışlardır. Onun toplum düzeninin oluşması, devamının sağlanması ve dönüşümünün sorgulandığı eserlerinde 3 ana nokta belirlemişlerdir:

1-Tarih devamlılık göstermez.

2-Bir dönem çıkarlar arasında bir çatışma alanı olarak daha iyi anlaşılır.

3-Güç kavramının işlevi, yeniden tanımlanmıştır.

Foucault, tarihin devamlı bir süreç olduğu fikrini kabul etmez. Tarihi, kesinti ile ifade eder. Tarih, yan yana duran, birbirini izleyen, örten, ve kesişen farklı süreçlerden oluşmuştur. Tarihsel devamlılık fikri, yerini kesinti, kırılma ve parçalanmalara bırakmalıdır. Bu sürekliliği olmayan örtüşen süreçlerden oluşan dünya görüşü, tarih içindeki çok katmanlılığı, gücün ortaya çıkışını ve gücün belli çıkarlar ile kontrolünün sağlandığı yönüyle de anlama yaklaşılabilirliğine dikkat çeker. Foucault'nun güç kavramı, çağdaş kurama yaptığı katkılarında biridir. Güç, elde edilen veya paylaşılan bir şey değildir.güç, yönetici bir sınıfın elinde tuttuğu bir şey de değildir. Güç, her yerdedir. Toplumda gerçekleşen tüm etkileşim ve deneyimlerde var olan bir şeydir. Güç, direnci de beraberinde getirir. Bu yüzden düzensizdir. Tarihe ve kültüre bu güç tanımı ile yaklaşmanın bir takım sonuçları oluşur (Foucault, 1984:93). Yeni tarihselcilik, Foucault'nun bu tanımından yola çıkarak yazarın dehasını dışlamıştır. Tüm metinler, edebi olsun veya olmasın birbiriyle bağlantılı görülmeğe başlanmıştır. Yazar, bir eseri tümüyle kendi kaynaklarını kullanarak yaratmaz. Bunu içinde bulunduğu kültürün fikirlerini, dilini ve inanaçlarını kullanarak yapar (Greenblatt, 1989:12).

Foucault'nun güç kavramını tanımlamasından hareketle çevirmenin görünürlüğüne değerlendirecek olursak çevirmen de toplumda tarih ve kültürün oluşumuna katkıda bulunan güç sahibi birey olarak daha görünür hale gelecektir. Yazarın dehasının reddedildiği bir güç tanımında metinlerin üretilmesi üzerinde çevirmenin gücü belirginleşir ve görünürlüğüne artmasına katkıda bulunur.

Kültürel materyalizm ile yeni tarihselcilik arasındaki en büyük ayırım, kültürel materyalizm marksizm ile ilişkilendirilerek ekonomi, ideoloji ve sınıf konusuna eğilmesidir (Malpas, 2006:64). Baskın hiçbir sosyal düzen veya kültür, gerçekte tüm insanların enerjisini ve amaçlarını içermez. Baskın düzenler, kendilerini tehdit eden yeni doğan düzenlerle sürekli bir mücadele içindedirler. Kültürel materyalizm, baskın toplum düzeninde fay hatlarını belirlemeyi kendine amaç edinmiştir. Baskın ideolojik oluşumlar, güçlerine rağmen her zaman baskı altındadırlar.

Bu anlayışa göre çevirmen, içinde yaşadığı toplumun ve o toplumda var olan belli bir grubun temsilcisi olarak ideolojik bir varlıktır. Elinde tuttuğu gücü bu ideolojiye destek vermek için

kullanacak ve toplum içindeki dengelerin yeniden oluşumuna etki edecektir. Çevirmen, bu yönde işlev kazandığı her çabasında daha da görünür olacaktır.

Feminizm, 18.yy sonlarına doğru kadınlara siyasal eşitlik sağlamak amacıyla sosyal bir akım olarak ortaya çıkan bir yaklaşımdır. 19.yy'da ve 20.yy başlarında liberal feminizm ve sosyalist feminizm akımı dönemin baskın kuramları ile harmanlandı. 1960'lardan itibaren ise feministler erkek egemen bir toplum yapısına dayanmayan yaklaşımlar geliştirdiler. Radikal feminizm, psikoanalitik feminizm ve post-modernist feminizm bunlardan bazılarıdır. Bu yaklaşımlar, bir kadının gözüyle kadının toplumdaki rolünü anlatma girişimleri olmuşlardır. Cinsiyetin nasıl oluştuğu ve devam ettirildiği incelenmiştir. Liberalizm, bireylerin çıkarlarını gözetmek amacıyla kurulan bir devlet yönetimi fikrini ön görür. Tüm vatandaşlar yönetime eşit olarak katılmalı ve hukuk karşısında herkese eşit davranılmalıdır. 20.yy'ın başlarında kadınlara oy kullanma hakkı verildiyse de ancak çoğu kadın yine de siyasi, hukuki, ekonomik ve sosyal açıdan eşitsizliğe maruz kalmaya devam etmiştir. 1960'larda kadınlar toplumda daha köklü değişiklikler için girişimlerde bulunmaya başladılar (Hekman, 2006:91).

Liberalizm gücü yönetim açısından ele alırken Marksizm ekonomi açısından yaklaştı. Karl Marx, gücü üretim araçlarını elinde bulundurmak olarak tanımlıyordu (Hekman, 2006:92). Özel mülkiyetin ve kapitalizmin ortadan kalkmasıyla kadınların özgür olacağı şeklinde feminizme katkıda bulunuyordu.

Feminist yaklaşımı benimsemiş çevirmenler de kadının toplumda eşitsizliğe maruz kalışını dile getirmek ve desteklerini gösterebilmek amacıyla duruş almaktadırlar. Çevirmenin görünürlüğünü sağlayan bu örnekler Sherry Simon örnek verilebilir. "Gender in Translation - Cultural Identity and The Politics of Transmission" çalışması feminist çevirmenlerin çabalarının çeviri ürünlerde ve çevirmen kararlarında nasıl örneklendiğini örneklerle açıklamaktadır (1996).

Sömürgecilik, 15.yy'da coğrafi keşifler ile İngiltere, Fransa, İspanya, Portekiz ve Hollanda gibi Avrupa ülkelerinin dünyanın %80'i üzerinde hâkimiyet kurmasıdır. Sömürge toplumlar, Avrupayı medeniyetin doruk noktasına taşıdılar. 20.yy'ın sonlarına doğru bu sömürge bölgeler, bağımsız uluslar haline geldi (Amoko, 2006:133). Irkçı, ulusçu, cinsiyet gibi kimliklerin ağırlık kazandığı günlük hayat, yıkıcı sonuçlarla doluydu. Koloni yönetimin neden olduğu çelişkiler ve eşitsizlikler her yerde hissedilmekteydi.

Edebiyat içinde sömürgecilik sonrası yaklaşım, sömürgeciliğin tarihi ve mirasını inceler. Tarihsel boyutu, sömürgecilik penceresinden batı yazınının metinlerini yeniden okur. Edward Said'in çalışmaları buna örnek gösterilebilir. Çağdaş boyutu ise sömürgecilik sonrası küresel kültürün anlaşılma paradigmasını araştırır. Sömürgecilik sonrası dünya, gelişmiş ülkeleri de içine alır. 1980'lerin sonunda sömürgecilik sonrası yaklaşım, İngiliz ve Amerika akademilerinde daha çok gelişmemiş ülkeleri tanımlamada kullanılmaya başlandı ve ırk sorunları etrafında yoğunlaştı. Homi Bhabha "The Location of Culture" ve Edward Said "Culture and Imperialism" çalışmalarıyla sömürgecilik sonrası yaklaşımın yer edinmesinde büyük rol oynadılar.

Batı düşüncesinin sömürgecilik sonrası dünyayı gelişmemiş ülkeler üzerinden tanımlaması ve ırkçılık temelinde hareket etmesi çevirmenin görünürlüğünde tetikleyici etki yaratmıştır. Batının baskın kültür araçları karşısında sömürge ülkelerin zayıf kültür araçlarını kimlik arayışı ve güç dengesizliklerine dikkat çekerek var etme çabasıdır. Çevirmenlerin kendi kimliklerini tanımlama şekli ve ideolojisi, güç dengesizlikleri karşısında görünürlüklerinin belirginleşmesine neden olmuşlardır.

Post-modernizm, ilk defa 1970'lerde mimaride kullanılmaya başlanan bir terimdir. Yeni ve modern olan kadar tarihsel olanı da tanımlıyordu. Daha sonra edebiyat, müzik, felsefe, sosyoloji gibi diğer alanlarda da kullanılmıştır. İlk bakışta sorunsuz ve tutarlı görünen herşeyde farklılıkları ve çelişkileri aramak ilkesi nedeniyle yapısalılık sonrası yaklaşımla ortak yönler vardır. Post-modern düşünce tarzı, iki şeyi bir arada bulundurma(both/and logic) mantığına dayanır (Hutcheon, 2006:116). Çevirmenin görünürlüğü bu bakış açısında kendini gösterecek bir alan bulabilir. Çeviri gerçekleri, batı düşüncesinde her eleştirel yaklaşımın özünde olduğu gibi, ikili zıtlıklar şeklinde kurgulanmıştır. Yapıbozuculuk kuramının kurucu Derrida, her ikili bakışın kendi içinde sezdirilen bir değer hiyerarşisi olduğunu göstermişti. Kaynak metin/erek metin veya yazar/çevirmen ikilikleri

postmodern yaklaşım içinde çevirmeni yok sayamayacaktır. Hatta çevirmenin erek metin oluşturmada oynadığı etkin rol anlaşılmalıya başlandıkça görünürlüğü kuvvetlenebilecektir.

Kültür ve estetik tarihinde post-modernizmin çıkmasının nedeni modernizmdir. Yukarıda verilen post-modernizm tanımından yola çıkacak olursak modernizmden bir kopuş(rupture) olduğu kadar onu içine alacak derecede de bir devamı (continuity) olarak görülebilir. Sanatsal formlar, eleştirel düşünceyle yeniden yorumlanmıştır. Post-modernizm ile modernizm arasında ikilikler kurularak aralarındaki farklılıklar ve ilişkilere dikkat çekmek istenirse modernizmi şekil, amaç ve hiyerarşi temsil ederken post-modernizmi şekilsizlik, oyun ve anarşi temsil edecektir (Hassan, 1987:91).

Post-modernizm genelde sanat ve kültür konularına dönük bir kullanımken toplumsal ve siyasi bağlamları post-modernite kavramı ile karşılanmıştır (Hutcheon, 2006:119). Post-modernite, modernitenin tek bir merkez ilkesinden uzaklaşarak merkeziyetçiliğe meydan okuma haline gelmiştir. İnsanlar yaşadığı toplumda veya dünyada iktidar sahiplerinin baskıcı söylemlerine karşı muhalif tutumları ile merkeziyetçiliğe duruş almışlardır. Kadınların toplumdaki eşitsizliklere direnme çabaları olsun ya da sömürgecilik sonrası toplumların imparatorluk söylemlerine karşı direnişleri post-modern bir tavidir. Denebilir ki post-modernite düşüncesinin kökünde bu dışlanmış, marjinal, farklı veya öteki görünen insanlar vardır. Bu yönüyle başkaldırı özelliği taşıyan feminizm ve sömürgecilik sonrası yaklaşımları da içeren şemsiye bir yaklaşım görünümü vermektedir.

Toplumsal ve siyasi bağlamlardaki kimlik savunması, ideoloji ve güç çatışmaları arasında bir insan, bir grubun üyesi ve bir kültürün içinde var olan birey olarak çevirmen marjinal olma ve eşitsizliklere karşı verdiği mücadelede görünür olmak durumundadır.

Sonuç

Yazınsal kuramların son yüzyıl içinde ortaya çıkışlarını ve birbirlerinden etkilenme yollarını incelemekle bir yere varılabilir: İnsanı anlamak. İnsanı anlama uğraşısı içindeki bir birey, başka insanları anlama fırsatı elde ediyor. Anlamak ile birlikte gelen bir başka duygu ise farklı anlayışların varlığına da bir yaşam alanı sunulabileceğini görmektir. Tarih, esneklikten uzak, katı düşüncelerle ötekileştirileni hapsedme çabasının sonuçsuz kalacağını kanıtlamaktadır. Bu bir ufuk turudur adeta. Görünene vardıkça yeni ufukların varlığını keşfettiğimiz ve birey olarak kendi ufkumuzun da genişlediği bir deneyimdir.

Yazınsal kuramlarda anlam arayışı, yapılar oluşturmak ve yapılar bozmak arasında geçiyor görüntüsündedir. Kimlik, ideoloji ve güç ilişkileri gibi kavramlar etrafında çatışma içeren bir anlam arayışı, insanı taraf olmaya yönlendirmiş ve ötekileştirmek için zemin hazırlamıştır. Ve çevirmen görünür olmuştur.

KAYNAKÇA

- AMOKO, Apollo (2006). *Race and Postcoloniality*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York :Routledge, pp. 127-139.
- BARTHES, Roland (1993). *Mythologies*, trans. Annette Lavers, London: Vintage.
- BELSEY, Catherine (2006). *Post-structuralism*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York:Routledge, pp. 43-54.
- BENJAMİN, Andrew (2006). *Deconstruction*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York:Routledge, pp. 81-90.
- BHABBA, Homi K.(1994). *The Location of Culture*, London: Routledge.
- DERRİDA, Jacques (1993). *Aporias*, trans. Thomas Dutoit, Stanford, CA: Stanford University Press.
- DEUTSCHER, Penelope (2005). *How to Read Derrida*, London:Granta Books.
- FOUCAULT, Michel (1984). *The History of Sexuality, vol.1:An Introduction*, trans. Robert Hurley, London: Penguin.
- GREENBLATT, Stephen (1989). *Towards a Poetics of Culture*, in H.Aram Veeseer(ed.), *The New Historicism*, New York and London:Routledge.
- HAMILTON, Paul (1996). *Historicism*, London:Routledge.
- HASSAN, Ihab (1987). *Towards a Concept of Postmodernity*, in *The Postmodern World*, Columbus, OH:Ohio University Press.
- HEKMAN, Susan (2006). *Feminism*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York:Routledge, pp. 91-101.
- HUTCHEON, Linda (2006). *Postmodernism*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York: Routledge, pp. 115-126.
- LEVİ-Strauss, Claude (1963). *Structural Antropology*, trans. Claire Jacobson and Brooker Grundfast Schoepf, New York: Basic Books.

- MACHEREY, Pierre (1978). *A Theory of Literary Production*, trans, Geoffrey Wall, London :Routledge.
- MCGOWAN, Kate (2006). *Structuralism and Semiotics*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York:Routledge, pp. 3-13.
- PALMAS, Simon (2006). *Historicism*, in Simon Palmas and Paul Wake(ed.), *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York:Routledge, pp. 55-65.
- PALMAS, Simon and Paul Wake(ed.) (2006). *The Routledge Companion to Critical Theory*, New York: Routledge.
- PROPP, Vladimir (1958). *Morphology of the Folktale*, trans. Lawrence Scott, Austin, TX and London: University of Texas Press.
- SAÏD, Edward (1993). *Culture and Imperialism*, London: Chatto and Windus.
- SAUSSURE, Ferdinand de (1974) *Course in General Linguistics*, trans. Wade Baskin, London:Fontana.
- SÍMON, Sherry (1996). *Gender in Translation - Cultural Identity and The Politics of Transmission*, New York and London: Routledge.
- VEESER, H.Aram(ed.) (1989). *The New Historicism*, New York and London: Routledge.